

Prof. RNDr. Zdeněk Ďuriš, CSc.

sa narodil v r. 1956 v Ostrave–Vítkovice. Po absolvovaní Strednej priemyselnej školy strojníckej vo Vítkoviciach nastúpil v r. 1977 na vysokoškolské štúdium na Biologickú fakultu Lomonosovej univerzity v Moskve, ktorú ukončil s vyznamenaním v r. 1982. Po krátkodobých študijných pobytoch v ústavoch akadémie vied v Brne (pracovisko Studenec) a Ostrave pokračoval v postgraduálnom štúdiu opäť na Lomonosovej univerzity v Moskve, kde naviazal na tému svojej diplomovej práce a venoval sa biogeografii kôrovcov Decapoda Stredozemného mora.

Od návratu v r. 1987 pracoval ako vedecký pracovník ČSAV, neskôr AVČR, v Ústave ekológie priemyselnej krajiny v Ostrave na úlohách tykajúcich sa primárnej produkcie a saprobity horských tokov, publikoval ale i v oblasti rozšírenia a ekológie rakov a systematiky morských kôrovcov Decapoda. Od r. 1993 je odborným asistentom, od r. 2004 docentom a od r. 2011 profesorom na Ostravskej univerzite, kde prednáša zoológiu bezstavovcov, biológiu mora, biológiu a systém kôrovcov, vedie kurzy biologickej kresby a zobrazovacích metód.

K najobľúbenejším u študentov patria prednášky z biológie mora, kde využíva nielen svoje skúsenosti z rady študijných pobytov a expedícií od Špicbergov v Arktíde, cez východný Atlantik a Baltské i Stredozemné more, po tropické more – Karibské, Červené a Juhočínske, a ďalej Malajziu, Singapur a Austráliu, ale i bohaté fotografické a najmä video-dokumentácie.

A sú to práve nasledujúce aspekty jeho aktivít, ktoré profilujú určitú špecifiku postavenia prof. Ďuriša v odborných biologických kruhoch Moravsko-sliezského regiónu i Českej republiky – sladkovodní raci, morská biológia, biologická kresba a podvodné video.

Pôvodný záujem prof. Ďuriša o kôrovce radu Decapoda sa v podmienkach bývalého Československa mohol rozvíjať v podstate len zameraním na sladkovodné raky. Zapojil sa do ochranných aktivít a spolu s juhočeskými kolegami sa spolupodieľal na sformovaní funkčného astakologického tímu českých odborníkov. Doteraz patrí k vedúcim osobnostiam tohto kolektívu, ktorý sa zamerával najmä na problematiku biológie invázií rakov v ČR. Významným počínom, na ňom sa prof. Ďuriš významne podieľal, bola inicializácia molekulárnej diagnostiky račieho moru na UK v Prahe.

Prof. Ďuriš je však aktívnym bádateľom najmä v oblasti morskej biológie, so zameraním na systematiku, biológiu a ekológiu kôrovcov. Okrem sladkovodných rakov sa venuje najmä tropickým symbiotickým krevetám a kôrovcom z radu Stomatopoda. Je autorom či spoluautorom vyše sto odborných publikácií, z ktorých popri cca 40 prác venovaných sladkovodným rakom, je takmer taký istý počet venovaný problematike morských kôrovcov či ekológii mora. Objavil a popísal viac než 20 nových druhov a 5 nových rodov kôrovcov, a celá rada ďalších je už v príprave. Kresliarske schopnosti sú pre bádateľa v oblasti systematiky neoceniteľným prínosom, ktorý prof. Ďuriš zúročuje i formou vedenia špeciálneho kurzu pre študentov Ostravskej univerzity.

V súčasnej dobe sa podieľa vedením doktorandskej práce na využití molekulárnych metód pri riešení otázok systematickej a evolučnej biológie symbiotických kôrovcov, vedie či viedol radu bakalárskych a diplomových prác z oblasti morskej biológie. Je zakladajúcim členom Českého národného výboru pre spoluprácu s Medzivládnu oceánografickou komisiou UNESCO.

Potápanie s podvodnou videokamerou umožňuje zdokumentovať jak podobu a sfarbenie skúmaných živočíchov, tak i ich chovanie, interakcie s inými organizmami, prostredie. Stovky hodín videomateriálov obstaraných v moriach i sladkých vodách využíva prof. Ďuriš ako pri príprave vedeckých prác, tak i pre prednášky pre študentov i širšiu verejnosť. Jeho služby využíva i televízia, jak česká tak poľská, spolupracuje s niekoľkými filmovými štúdiami. Profesor Ďuriš sa podieľal na tvorbe 25-dílného seriálu o poľských riekach, počet televíznych a filmových dokumentov s jeho podielom presahuje 40 položiek.

Z uvedeného vyplýva, že prof. Ďuriš je v ČR jednou z vedúcich osobností vo vednej i pedagogickej sfére jak v oblasti biológie vyšších kôrovcov, tak i morskej biológie.